

Силабус курсу Страхування

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма – «Фінанси»

Рік навчання: 4 Семестр: 7

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

канд. екон. наук, доцент Дмитришин Марта Василівна

Контактна інформація

m.dmytryshyn@wunu.edu.ua; +380975401176

Опис дисципліни

Дисципліна «Страхування» належить до блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Метою вивчення дисципліни «Страхування» є формування у студентів теоретичних знань, сучасного конструктивного мислення та вироблення практичних навичок щодо: застосування організаційних, правових, економічних та фінансових механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб в разі настання ризикових ситуацій; аналізу організаційно-правового та інституційного середовища функціонування страхового ринку; укладання страхових договорів у різних галузях страхування, за різними формами і видами страхування, співстрахування та перестрахування; визначення доходів, витрат та фінансових результатів діяльності страхових компаній, освоєння діючої практики оподаткування результатів їхньої діяльності; розрахунку основних показників фінансової стійкості страховиків.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Сутність, принципи і роль страхування	Знати термінологію з теорії страхування, уміти пояснити сутність страхування та необхідність страхового захисту суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами та визначати завдання, функції і принципи страхування	Тести, питання

2 / 2	2. Класифікація страхування	Розуміти підходи щодо класифікації страхування за різними ознаками та уміти застосовувати на практиці класифікацію страхування за галузями, формами та видами страхування	Тести, питання
2 / 2	3. Страхові ризики та їх оцінка	Вміти пояснити сутність ризику, враховуючи його основні характеристики та застосовувати на практиці алгоритм оцінки ризику і визначення доцільності його страхування	Тести, питання
4 / 4	4. Страховий ринок	Розуміти сутність і зміст страхового ринку та розрізняти його види та елементи, суб'єкти, об'єкти та вміти на практиці застосовувати навички щодо порядку підготовки та укладання різного виду страхових договорів	Тести, питання
2 / 2	5. Страхова організація	Розуміти порядок створення, функціонування і ліквідації страхових компаній та вирізняти існуючі організаційні форми страховиків, уміти на практиці застосовувати навички щодо формування фінансових, матеріальних, трудових ресурсів страховика	Тести, питання, ситуаційні завдання
2 / 2	6. Державне регулювання страхової діяльності	Розуміти сутність та значення державного регулювання страхової діяльності та уміти на практиці застосовувати знання правових засад організації та проведення такої діяльності, функціонування органів регулювання і нагляду за страховою діяльністю в Україні	Тести, питання, ситуаційні завдання
2 / 2	7. Особисте страхування	Розуміти сутність та розрізняти ризикові та нагромаджувальні види особистого страхування, уміти застосовувати на практиці принципи організації та проведення обов'язкового медичного страхування і особливостей здійснення добровільного медичного страхування	Тести, питання, задачі
2 / 2	8. Страхування майна	Розуміти особливості проведення страхування майна фізичних і юридичних осіб та уміти на практиці застосовувати навички щодо розрахунку страхових платежів і страхових виплат, формування страхових тарифів у страхуванні майна	Тести, питання, задачі
2 / 2	9. Страхування відповідальності	Розуміти організаційну схему та економічний механізм страхування відповідальності та вміти застосовувати практичні навички щодо страхових ризиків, страхових платежів, страхових виплат та страхових тарифів у розрізі різних видів страхування відповідальності	Тести, питання, задачі

2 / 2	10. Співстрахування та перестрахування	Розуміти сутність та значення співстрахування і перестрахування та вміти застосовувати на практиці методи і форми проведення перестраховальних операцій	Тести, питання
2 / 2	11. Доходи, витрати і фінансові результати страховика	Розуміти сутність, зміст та джерела формування усіх видів доходів страховика, склад та економічний зміст його витрат та застосовувати на практиці навички щодо визначення фінансових результатів, характеристики системи оподаткування та розрахунку чистого прибутку страховика	Тести, питання, задачі
2 / 2	12. Фінансова надійність страховика	Розуміти економічний зміст та значення фінансової надійності страховика, вміти на практиці застосовувати навички щодо порядку визначення її основних показників	Тести, питання, задачі

Рекомендовані джерела інформації

1. Аберніхіна І. Г., Сокиринська І. Г. Фінанси страхових організацій : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2019. 198 с.
2. Баян А. В. Реалізація інноваційних інструментів розвитку аграрного страхування у світі [Електронний ресурс] / А. В. Баян, І. Ю. Гришова, М. Ю. Щербата // Бізнес Інформ. - 2021. - № 7. - С. 31-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_230021_7_5
3. Баранова В. Г. Ефективний механізм страхування: методичні підходи до оцінювання [Електронний ресурс] / В. Г. Баранова // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2021. - № 1. - С. 127-134. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2021_1_12
4. Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. *Ukrainian Journal of Information Technology*. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87-93.
5. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. *Світ фінансів*. 2021. № 3 (68). С. 101-114. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44427/1/%D0%93%D0%A3%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%90.PDF>.
7. Жабинець О. Й. Тінізація фінансових потоків на ринку страхування: основні схеми та інструменти реалізації [Електронний ресурс] / О. Й. Жабинець // Бізнес Інформ. - 2020. - № 5. - С. 356-363. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_5_49
8. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
9. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК “Страхова група “ТАС”). *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С. 12-19. 6. Кисільова І., Величко А. Оцінка фінансової надійності страхової організації.
10. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/471/453>.
11. Кнейслер О. В., Шупа Л. З. Медичне страхування в Україні: реалії функціонування та перспективи розвитку : монографія / За ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 192 с.

12. Кривицька О. Р. Аналіз діяльності суб'єктів ринку страхування життя : монографія. Остроз : Нац. ун-т «Остроз. акад.», 2019. 359 с.
13. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2022. № 66. С. 5-9. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1072/1014>.
14. Олійник Р. В. Особливості страхування професійної відповідальності медичних працівників. *Наше право*. 2019. № 1. С. 146-150.
15. Плиса В. Й. Страхування : підручн. 2-ге вид, виправлене й доповнене. К : Каравела, 2019. 512 с.
16. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
17. Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>
18. Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
19. Закон України «Про тваринний світ» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>
20. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
21. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 5-12.
22. Розвадовська Л.Б., Дмитришин М.В. Державна підтримка формування і розвитку інституцій, які займаються страховою діяльністю / Створення інформаційного пункту підприємця У територіальних громадах / Збірник тез доповідей науково-практичної конференції «Ключові результати сучасної науки», 22 лютого 2022 р. – Івано-Франківськ: НАІР, - 2022. - С. 184-186.
23. Соловей А. О. Актуальне питання запровадження в Україні медичного страхування: теоретико-правовий аспект. *Наше право*. 2019. № 2. С. 39-42.
24. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
25. Страхування : навч. посіб. / Т. Є. Терещенко, Л. О. Заволока, О. Б. Пономарьова; Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 220 с.
26. Уралова Ю. П. Господарсько-правове регулювання посередницької діяльності у сфері страхування : монографія / Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 163с.
27. Aleskerova Yu., Rachok V. Analysis of the insurance company's financial status assessment. *The scientific heritage*. 2020. № 43. С. 3-11.
28. Balasubramanian R., Libarikian A., McElhane D. (2021). Insurance 2030 – the impact of AI on the future of insurance. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financialservices/our-insights/insurance-2030-the-impact-of-ai-on-the-future-of-insurance>.
29. Bellando J.-L. Assessing the financial health of insurance undertakings to protect the insured from the risks to which these firms are exposed: Solvency rules. URL: <https://www.oecd.org/finance/insurance/1857594.pdf>.
30. Kuzieva N. R., Ashurova N. B., Ollokulova F. M. (2020). Business processes in the insurance system and their features. *International Journal of Advanced Science and Technology*. Vol 29. № 7. pp. 7908-7913. URL: <https://tsue.scienceweb.uz/index.php/archive/article/view/2888/2015>.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Страховання» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Страховання» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Робота на практичних заняттях (1-6 теми) по 5 балів за тему – макс. 30 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 50 балів.	1. Робота на практичних заняттях (7-12 теми) по 5 балів за тему – макс. 30 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 50 балів.	1. Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. 2. Захист КПЗ – макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	1. Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів. 2. Два теоретичні питання по 25 балів – макс. 50 балів. 4. Задача – макс. 25 балів.

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Здобувач вищої освіти на практичному занятті може отримати максимум 5 балів за шкалою:
5 балів ставиться за таких умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується страховою термінологією;

- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю страховика та її ґрунтового аналітичного опрацювання.

4 бали ставиться за таких умов:

- студент доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колеґ, вміє користуватися фінансовою звітністю страховика.

3 бали ставиться за таких умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

2 бали ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

1 бал ставиться за таких умов:

- студент фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;
- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань та практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)